

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درسنامه‌های ابری شهر

کتاب معلم

سواد فضای مجازی

برای دبستان

صدرا فیروزمند، علیرضا عسگری، سیداحسان میرشجاعی

سرشناسه	: فیروزمند، صدرا، ۱۳۷۶-۱
عنوان و نام پدیدآور	: سواد فضای مجازی برای دبستان/ صدرا فیروزمند، علیرضا عسگری، سیداحسان میرشجاعی.
مشخصات نشر	: تهران: باران نگار مؤسسه تربیت رسانه ای باران، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۶ ص.: مصور، جدول؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
فروست	: ابری شهر. رهیار سواد فضای مجازی.
شابک	: دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۹۴۶-۷-۶؛ ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۹۴۶-۸-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: بالای عنوان: درسنامه‌های ابری‌شهر: کتاب معلم.
موضوع	: سواد کامپیوتری -- ایران فضای مجازی -- ایران
شناسه افزوده	: عسگری، علیرضا، ۱۳۷۸-
شناسه افزوده	: میرشجاعی، سیداحسان، ۱۳۷۹-
رده‌بندی کنگره	: ۸۵/س/۹/۷۶/۹۷۸
رده‌بندی دیویی	: ۰۰۴/۱۶۷۰۱۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۶۰۰۲۵

Computer literacy -- Iran
Cyberspace -- Iran

درسنامه‌های ابری‌شهر [کتاب معلم] سواد فضای مجازی برای دبستان

نویسندگان: صدرا فیروزمند، علیرضا عسگری، سیداحسان میرشجاعی
ناشر: باران نگار (انتشارات مؤسسه تربیت رسانه‌ای باران)
شابک جلد: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۹۴۶-۸-۳
شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۹۴۶-۷-۶
شمارگان: ۱۱۰۰
چاپ: اول - ۱۴۰۳

انتشارات مؤسسه تربیت رسانه‌ای باران

تهران، خیابان شهرآرا، تقاطع خیابان شهید ملکوتی، پلاک ۷۰

۰۹۱ ۹۰ ۱۰ ۶۰ ۷۱
 BMTc.ir
 @BMTc_ir

انتشارات مؤسسه
تربیت رسانه‌ای باران

این اثر با حمایت پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات منتشر شده است.

درسنامه‌های دانش ارتباطی

راهنما حروف و علائم:

پخش چند رسانه‌ای

اجرای بازی حرکتی

حل کاربرد و تمرین

پ.خ پایان خوب

استفاده از تخته

مدیریت بحث دانش‌آموزان

گروه‌بندی کلاسی

د.گ درس‌گام

ا.ی ارزشیابی

سخنرانی

گفتگو با دانش‌آموزان

هدایت نمایش خلاق

ش.خ شروع خوب

پ پیشنهاد

CE456-e1-T

فصل اخلاق ارتباط مجازی

با آدابِ مجازی

چه آدابی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟

کلیدواژه‌ها	زمان تقریبی اجرا	پایه تحصیلی
فن آداب - گروه‌های مجازی - اخلاق ارتباطی زبان فارسی - صورتک (ایموجی)	۵۰ تا ۶۵ دقیقه	چهارم / پنجم / ششم
<ul style="list-style-type: none"> ✓ با پایه‌ای‌ترین اصول اخلاقی در ارتباط مجازی فردی و گروهی آشنا شود. ✓ برای حضور اصولی و سالم در محافل ارتباطی مجازی آماده باشد. ✓ به اهمیت استفاده از صورتک‌ها در ارتباط مجازی پی ببرد. 	شایستگی‌های هدف	
<ul style="list-style-type: none"> ☆ مطالعات اجتماعی پایه پنجم: فصل ۱ «زندگی با دیگران» ☆ فارسی همه پایه‌ها: توجه به املا و انشای کلمات و استفاده از علایم نگارشی 	قابلیت تلفیق	
<ul style="list-style-type: none"> □ (د.گ ۱ پ ۲ / د.گ ۲ پ ۲ / پ.خ ۱ پ ۱) امکانات پخش چندرسانه‌ای: نمایش پرده‌نگار (CE456-e1-P) □ (د.گ ۱ پ ۱) چاپ کاربرگ ۱ «صورتک‌های گفتگو» (CE456-e1-K1): ۴ آ ترجیحاً رنگی یک نسخه □ (پ.خ ۱ پ ۱) فیلم کوتاه «آلبالو خشکه»: (CE456-e1-V1) ۲ دقیقه، تولید باشگاه فیلم سوره □ (۱.۱ پ ۲) کاربرگ ۲ «گزارش والدین» (CE456-e1-K2): ۴ آ سیاه‌وسفید به تعداد دانش‌آموزان 	ابزارهای مورد نیاز	
<ul style="list-style-type: none"> □ دانشنامه سواد فضای مجازی «جلد ۴: فصل اخلاق ارتباط مجازی» 	منابع مفید	

در یک نگاه

برقراری ارتباط فردی و گروهی در فضای مجازی از پرکاربردترین و مفیدترین استفاده‌های اینترنت است. با این حال بی‌جسمی حاکم بر حضور مجازی و سرعت بالا و دسترسی دائمی به ارتباطات مجازی، چالش‌هایی را برای همگان ایجاد می‌کند. در این درسنامه دانش‌آموزان ضمن درک اجزای پیام و تفاوت ارتباط حضوری و مجازی با آداب ارتباط و گفتگو فردی و گروهی در محیط‌های مجازی آشنا می‌شوند.

شروع خوب توجه به پیچیدگی ارتباط و ضرورت کسب مهارت آن

پیشنهاد ۱

نمایش خلاق

۱۰ د

وارد کلاس شوید و هیچ صحبت و گفتگویی با بچه‌ها نکنید. در عوض جمله‌های زیر را روی تخته بنویسید:

«دیروز روز مهمی بود. یکی از مهم‌ترین روزهای زندگی‌م...»

آزمون خیلی مهمی داشتم... وسط جلسه، مراقب آزمون اعلام کرد که فقط نیم‌ساعت به پایان مونده... من هم تصمیم گرفتم برم سراغ حل صفحه‌ی آخر آزمون... اما به اتفاق خیلی عجیب و غیرقابل پیش‌بینی افتاد که حالا نمی‌دونم نتیجه‌ی آزمونم چی میشه...»

سپس سؤال زیر را روی تخته برای دانش‌آموزان بنویسید:

«لحن و حس من در این متن چطور بود؟!»

(۱) عصبانی (۲) مضطرب (۳) ترسیده (۴) خوشحال و خنده‌دار»

این چهار گزینه را از دانش‌آموزان رأی‌گیری کنید. با توجه به مشخص نبودن لحن و حس در متن، احتمال زیاد نظرات دانش‌آموزان متفاوت خواهد بود و به گزینه‌های مختلفی رأی می‌دهند.

پس از این، متن را با حس‌های مربوط به چهار گزینه بالا بلند برای بچه‌ها بخوانید. هر بار از آنها بپرسید «حس مربوط به این نحوه خواندن چه بود؟» در این وضعیت نظرات همگرایی بیشتری خواهد داشت.

در پایان با دانش‌آموزان درباره علت تفاوت نظرات در حالت یک و مشابه شدن آنها در حالت دو بپرسید. بحث را به سمت تفاوت پیام متنی و پیام صوتی در انتقال منظور بکشانید.

اینطور جمع‌بندی کنید که ارتباط مسئله پیچیده‌ای است و انجام نادرست آن می‌تواند منجر به مشکل شود و ضرورت دارد مهارت آن را کسب کنیم.

پیشنهاد ۲

شکل‌دهی

مفهوم

۱۰ د

از دانش‌آموزان بخواهید عبارت «تو می‌تونی» را برای سه موقعیت زیر بیان کنند:

- پرسشی: سرمربی تیم هستید و از بازیکنی که می‌خواهد پنالتی حساسی در مسابقه بزند می‌پرسید که آمادگی و توانایی این کار را دارد یا نه؟
- خبری: کاپیتان تیم هستید و باید هم‌تیمی خود را که قرار است پنالتی بزند تشویق و امیدوار کنید.
- انکاری: دروازه‌بان هستید و می‌خواهید با جمله خود روحیه بازیکن حریف را قبل از زدن پنالتی خراب کنید.
- ترس: به عنوان بازیکن می‌خواهید پنالتی بزنید و با حالت تردید از خود می‌پرسید که می‌توانید یا نه؟

پس از فعالیت با دانش‌آموزان درباره علت تفاوت پیام به رغم یکسان بودن کلمات گفتگو کنید و آنها را به سمت شناخت عناصر تشکیل‌دهنده پیام (محتوا و کلمات / فرم و لحن) ببرید. بر همین پایه با آنها درباره تفاوت ارتباط متنی (نامه و پیامک) و ارتباط شفاهی (تماس تلفنی و پیام صوتی) گفتگو کنید. سپس از آنها بپرسید «در چه صورتی ممکن است عدم توجه به لحن منجر به سوءتفاهم و مشکل شود؟»

بحث را با تأکید بر پیچیدگی ارتباط و ضرورت کسب مهارت آن پایان دهید.

درس‌گام ۱

آموزش آداب ارتباط فردی مجازی

دانش‌آموزان را به گروه‌های دو نفره تقسیم کنید و از آنها بخواهید با مشورت یکدیگر برای هر یک از سه موقعیت زیر، نمایشی را طراحی کنند و اجرا کنند:

پیشنهاد ۱
نمایش خلاق
۲۵ د

- **موقعیت اول:** نفر اول در زمان نامناسبی از شبانه‌روز با نفر دوم صحبت می‌کند و توقع دارد او پاسخ را بدهد. (به عنوان مثال او را از خواب بیدار می‌کند و می‌پرسد امروز چندشنبه است؟! اما نفر دوم عصبانی ناراحت می‌شود.)
- **موقعیت دوم:** نفر اول چند سؤال ساده از نفر دوم می‌پرسد و نفر دوم با اینکه می‌شنود و متوجه می‌شود، اما هیچ پاسخی نمی‌دهد!
- **موقعیت سوم:** نفر اول با لحن و زبان بدن نامناسب، حرف‌هایی را به نفر دوم می‌زند که وی را دچار سوءتفاهم و گیجی می‌کند. (مثلاً با عصبانیت داد می‌زند «تولدت مبارک. ایشالله دویست ساله بشی!»)
- **موقعیت چهارم:** نفر اول در صحبت با نفر دوم که بزرگتر از خود است، بیش از حد صمیمی است و جملات را به صورت غلط، شکسته و مخفف بیان می‌کند. نفر دوم از این موضوع ناراحت شده و نفر اول را شخصی بی‌ادب و بی‌سواد می‌پندارد.

پس از اجرای این نمایش‌ها، از دانش‌آموزان بپرسید معادل همین اتفاقات در فضای مجازی چیست و چگونه باید با رعایت آداب فضای مجازی از رقم‌خوردن آنها پیشگیری کرد؟ ابتدا نظرات بچه‌ها را بگیرید و سپس خودتان توضیحات زیر را جمع‌بندی کنید:

- **پاسخ موقعیت اول:** این اتفاق مربوط به شرایطی است که کسی در زمان نامناسبی از شبانه‌روز (مثلاً ساعت ۱ نیمه‌شب) پیام یا تماسی غیرضروری بگیرد و منجر به مزاحمت دیگری شود. آداب این مسئله، پیام دادن در ساعات روشنی روز است.

— **پاسخ موقعیت دوم:** این اتفاق مربوط به وقتی است که فردی پیام دوستش را مشاهده کند اما هیچ پاسخی ندهد. آداب این مسئله آن است که اگر شرایطش را داشت، همان موقع پاسخ دهد و اگر مقدور نبود، در یک پیام کوتاه بگوید الآن شرایط پاسخ ندارم و به زودی پیام خواهم داد؛ تا نفر اول چشم انتظار و نگران نماند.

— **پاسخ موقعیت سوم:** این اتفاق مربوط به زمانی است که فردی از ایموجی‌ها و شکلک‌های نامفهوم و نامربوط استفاده کند و راه حل آن، استفاده‌ی به‌جا و به‌موقع از آنهاست.

برای توضیح این بخش، پوستره‌ای صورتک موجود در #کاربرگ ۱ را یکی‌یکی به دانش‌آموزان نشان دهید و از آنها بخواهید ادای آن را همان لحظه اجرا کنند! سپس در گفتگو با آنها مشخص کنید که در چه موقعیت‌هایی باید/نباید از این صورتک‌ها استفاده کرد. (این صورتک برای استفاده در چه پیام‌هایی مناسب است؟ چه برداشت اشتباهی ممکن است از آن بشود؟ آن را برای افراد بزرگتر بفرستیم یا نفرستیم؟ و ...)

— **پاسخ موقعیت چهارم:** زمانی که در ارتباط با دیگران، خصوصاً بزرگترها، بدون اجازه آنها احساس صمیمیت می‌کنیم و با آنها همانطوری صحبت می‌کنیم که با دوستان همسن خود می‌کنیم. ادب این است که در فضای مجازی هم مثل فضای حقیقی احترام بزرگترها را نگه داریم. ضمن اینکه به جای کلمات مخفف و شکسته، از زبان معیار فارسی استفاده کنیم تا هم شخص مقابل گیج نشود، هم ما بی‌سواد جلوه نکنیم.

#پرده‌نگار را پخش کنید و به کمک آن آداب ارتباط فردی مجازی را توضیح دهید.

پیشنهاد ۲

بیان مستقیم

۱۵ د

آموزش آداب ارتباط گروهی مجازی

درس گام ۲

دانش‌آموزان را به گروه‌های ۴ تا ۵ نفره تقسیم کنید. سپس به هر گروه وظیفه طراحی و اجرای نمایش برای یکی از چهار موقعیت زیر را بسپارید:

پیشنهاد ۱

نمایش خلاق

۲۰ د

— **موقعیت اول:** درحالی که همه‌ی افراد در شرایط طبیعی مشغول گفتگو هستند، یکی از اعضای گروه بدون هیچ توضیحی قهر کرده و آنجا را ترک می‌کند.

- **موقعیت دوم:** در خلال یک گفتگوی گروهی، دو نفر از اعضای گروه درباره یک موضوع شخصی و بی‌ارتباط با دیگران گفتگو می‌کنند و سایرین از این اتفاق کلافه می‌شوند.
- **موقعیت سوم:** حین یک بحث گروهی، یکی از اعضای گروه بدون هرگونه توضیح یا اجازه‌ای، فرد جدیدی را به جمع اضافه می‌کند. از این اتفاق هم فرد تازه‌وارد و هم سایر اعضای گروه معذب می‌شود و نمی‌دانند چه کنند.
- **موقعیت چهارم:** در میانه یک صحبت گروهی، یکی از اعضای گروه بدون هیچ توضیحی یک کتاب بزرگ یا پوشه‌ی قطور که دارای محتوایی نامعلوم است را در جمع گروه می‌آورد. درحالی که همه منتظر هستند که توضیحی دهد، هیچ حرفی نمی‌زند! یک نفر پیش قدم شده و آن را باز می‌کند که با تصاویر خشونت‌بار و ترسناکی مواجه می‌شود.

پس از اجرای نمایش‌ها، از دانش‌آموزان بپرسید معادل همین اتفاقات در فضای مجازی چیست و چگونه باید با رعایت آداب فضای مجازی از رقم‌خوردن آنها پیشگیری کرد؟ پس از نظرات دانش‌آموزان، اینطور جمع‌بندی کنید:

- **پاسخ موقعیت اول:** این اتفاق در شرایطی رقم می‌خورد که فردی بدون توضیح، گروه مجازی را ترک کند. حالت مؤذبانه در این شرایط این است که با یک پیام کوتاه، علت ترک گروه را بگوید و پس از خداحافظی گروه را ترک کند.
- **پاسخ موقعیت دوم:** این اتفاق رایج با ادامه دادن یک صحبت دو نفره رقم می‌خورد و در آن رفت و برگشت‌ها زیاد و برای بقیه‌ی اعضا کلافه‌کننده می‌شود. جایگزین مناسب آن است که پس از یکی دو بار رفت و برگشت صحبت دونفره، ادامه‌ی گفت‌وگو خارج از گروه و در فضای شخصی پیگیری شود.
- **پاسخ موقعیت سوم:** این اتفاق در شرایطی است که فردی به صورت بی‌قاعده عضوی را به گروه اضافه کند. اقدام درست آن است که پس از اطلاع و اجازه از اعضای گروه و همچنین معرفی گروه کسب اجازه از فردی که قصد دارد عضو شود، این کار را انجام دهد. پس از معرفی نیز او را به سایرین معرفی کند تا معذب نباشد.
- **پاسخ موقعیت چهارم:** این اتفاق در شرایطی است که فردی فایل‌های پر حجم چندرسانه‌ای را در گروه بازرسانال می‌کند اما هیچ توضیحی درباره‌ی آن نمی‌دهد. لازم است در این مواقع، فرستنده نظر خود و خلاصه کوتاهی از محتوای فایل را برای اعضای گروه بنویسد تا دیگران بتوانند تصمیم بگیرند این محتوا برای‌شان مفید است یا خیر.

#پرده‌نگار را پخش کنید و به کمک آن آداب ارتباط گروهی مجازی را توضیح دهید.

پیشنهاد ۲
بیان مستقیم
۱۵ د

ایجاد نگاه واقع‌بینانه به مزایا و معایب ارتباط مجازی

فیلم کوتاه «آلبالو خشکه» را پخش کنید و پس از آن با دانش‌آموزان درباره مزایا و معایب ارتباط مجازی گفتگو کنید.

پیشنهاد ۱
بیان مستقیم
۱۰ د

درباره‌ی اینکه «ارتباط حقیقی و مجازی هرکدام چه مزیت‌ها و فرصت‌ها و چه آسیب‌ها و محدودیت‌هایی دارند؟» و «در چه شرایطی مناسب‌تر است از کدام یک استفاده شود؟» با دانش‌آموزان گفت‌وگو کنید و جمع‌بندی‌تان از موضوع را به صورت خلاصه روی تخته برای آنها یادداشت کنید.

پیشنهاد ۲
پرسشگری
معلم
۱۰ د

پایان خوب

ارزشیابی

از دانش‌آموزان بخواهید آداب حضور در ارتباط مجازی گروهی را در قالب پیام‌هایی برای گروه‌های مجازی خانوادگی‌شان ارسال کنند و گزارش این کار را در جلسه‌ی بعدی به شما تحویل دهند.

پیشنهاد ۱
تحقیق و
کاوشگری
۱۵ د

از دانش‌آموزان بخواهید آداب حضور در ارتباط مجازی را برای اولیاءشان توضیح دهند. سپس والدین #کاربرگ ۲ را تکمیل کنند.

پیشنهاد ۲
تحقیق و
کاوشگری
۳۰ د

سخنی با معلم

- + از نظر قانونی و تربیتی عضویت کودکان در انواع رسانه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها تا قبل از ۱۳ سالگی ممنوع است و بعد از آن هم با اجازه و نظارت والدین و در شرایطی سخت‌گیرانه ممکن خواهد بود. لذا این درسنامه در پی توصیه به استفاده دانش‌آموزان دبستانی از این ابزارها نیست و با توجه به شرایط واقعی جامعه، به دنبال کاهش آسیب‌ها و مدیریت عوارض حضور زودهنگام بچه‌ها در رسانه‌های اجتماعی است.
- + توصیه‌های اخلاقی این درس باید در نهایت ملایمت و پوششی از مزاح و خنده به دانش‌آموزان ارائه شود. برخورد از بالا به پایین با دانش‌آموزان در این موضوع نتیجه مطلوب نخواهد داشت.
- + ارجاع دادن به خاطرات شخصی و مثال زدن از وقایع پیش آمده برای خود معلم در موضوعات این درس باعث باورپذیر شدن موضوع برای دانش‌آموزان خواهد شد.

ایرین شهر
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟
کاربرگ ۱
CE456-e1-K1

**خنده همراه با
اشک شوق**

✓ خندیدن و
شادی زیاد

صفحه ۱ از ۲۲

ایرین شهر
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟
کاربرگ ۱
CE456-e1-K1

**وحشت
همراه با جیغ**

✓ ترسیدن و
دلهره زیاد

صفحه ۲ از ۲۲

ایرین شهر
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟
کاربرگ ۱
CE456-e1-K1

**لبخند با
عینک آفتابی**

✓ نشان دادن اعتماد به
نفس و تعریف از خود

صفحه ۳ از ۲۲

ابری شهر
چه آگوش را باید در ارتباطات فردی و گروهی ما برای رعایت کنیم؟
کاربرد: CE456-e1-K1

در آغوش کشیدن

✓ بیان محبت و همدلی
✗ احتمال برداشتهای متفاوت (هُل دادن، امتناع از چیزی و...)

صفحه ۷ از ۲۲

ابری شهر
چه آگوش را باید در ارتباطات فردی و گروهی ما برای رعایت کنیم؟
کاربرد: CE456-e1-K1

چهره متحیر

✓ ابراز تعجب و ناباوری
✗ بهتر است برای افراد بزرگتر ارسال نشود.

صفحه ۶ از ۲۲

ابری شهر
چه آگوش را باید در ارتباطات فردی و گروهی ما برای رعایت کنیم؟
کاربرد: CE456-e1-K1

چهره خنثی

✓ تعجب، حیرت، بی‌مزه بودن طرف مقابل
✗ نباید برای افراد بزرگتر ارسال شود.

صفحه ۱۱ از ۲۲

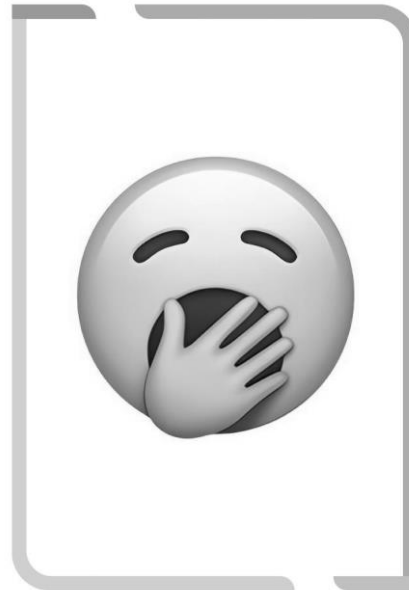
ایرونیتهبر
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟
کاربرد: CE456-e1-K1

خمیازه کشیدن

✓ خسته شدن، حوصله‌بر بودن، دیر وقت بودن

✗ نباید برای افراد بزرگتر ارسال شود.

صفحه ۱۳ از ۲۴

ایرونیتهبر
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟
کاربرد: CE456-e1-K1

آتش

✓ نشان دادن عالی و درجه یک بودن چیزی

صفحه ۱۵ از ۲۴

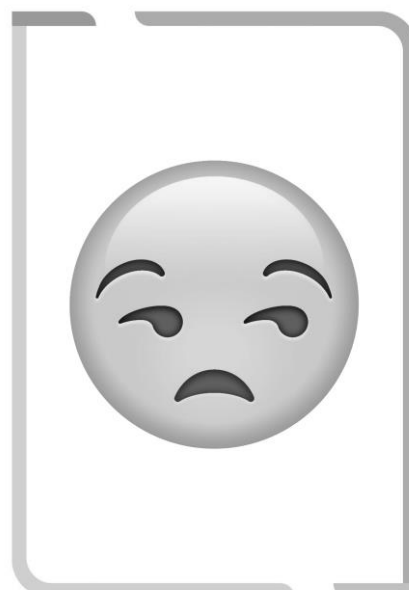
ایرونیتهبر
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مجازی رعایت کنیم؟
کاربرد: CE456-e1-K1

چهره بی‌حوصله

✓ اعلام نارضایتی، بدبینی، نفرت، کلافه شدن و ...

✗ نباید برای افراد بزرگتر ارسال شود.

صفحه ۱۷ از ۲۴

ابری شهر
کاربرگ ۱
CE456-e1-K1
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مطرح رعایت کنیم؟
:: با ادب مجازی ::

چشمک همراه با زبان درازی

✓ بیان شوخی همراه با
صمیمیت

صفحه ۲۱ از ۲۲

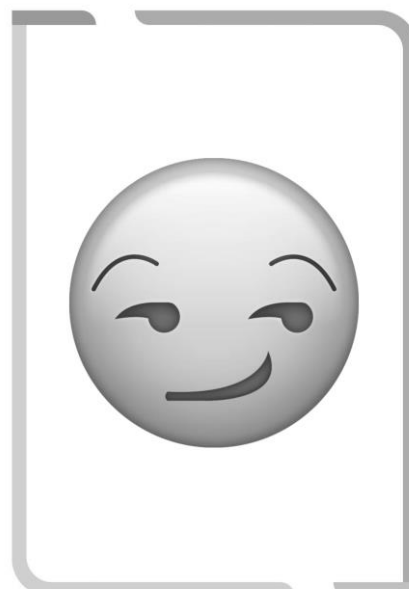

ابری شهر
کاربرگ ۱
CE456-e1-K1
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مطرح رعایت کنیم؟
:: با ادب مجازی ::

پوزخند زدن

✓ بیان تمسخر، تحقیر و
کنایه زدن
✗ بهتر است برای
هیچکس ارسال
نشود.

صفحه ۲۱ از ۲۲

ابری شهر
کاربرگ ۱
CE456-e1-K1
چه آگهی را باید در ارتباطات فردی و گروهی مطرح رعایت کنیم؟
:: با ادب مجازی ::

ادا و اصول در آوردن

✓ نشان دادن عدم تمایل،
انزجار و تنفر
✗ احتمال برداشت‌های
متفاوت (خنده، تعجب و ...)

صفحه ۲۲ از ۲۲

باسمه تعالی

: با ادب مجازی ::

چه آدابی را باید در ارتباطات فردی و گروهی رعایت کنیم؟

کاربرگ ۲-م
CE456-e1-K2M

شماره گروه:

کلاس:

نام و نام خانوادگی:

پدر و مادر گرامی، سلام!

در آخرین جلسه کلاس، ما با بچه‌ها درباره رعایت ادب در ارتباطات فردی و گروهی مجازی صحبت کردیم. اکنون از شما تقاضا داریم به خلاصه‌ای از این مباحث از زبان فرزند خود توجه کنید و سپس بر اساس توضیحات وی، سوالات زیر را با همکاری هم پاسخ دهید.

۱	<p>فرزند شما درباره رعایت ادب در ارتباطات مجازی فردی به چه اصولی اشاره کرد؟</p> <p>(الف) بعد از ساعت ۲۲ دیگر به کسی پیام نرهمیم.</p> <p>(ب) اگر پیام شفاهی را دیدیم، هتما پاسخ آن را بدهیم.</p> <p>(ج) در صحبت با بزرگترها مودبانه صحبت کنیم.</p>
۲	<p>فرزند شما درباره قواعدی که در ارتباطات مجازی گروهی باید رعایت کرد چه گفت؟</p> <p>(الف) در یک گروه صحبت‌های دو نفره و شفاهی انجام نشود.</p> <p>(ب) اگر فواستیم شفاهی را به گروه‌های دوستانه و فصوصی دعوت کنیم هتما قبل از آن از اعضاء اجازه بگیریم.</p> <p>(ج) اگر فایل یا عکس یا ویدیویی داخل گروه ارسال کردیم هتما توضیحاتی را درباره آن بنویسیم.</p>
۳	<p>به نظر شما، توجه به چه نکته‌های دیگری در آداب ارتباطات مجازی فردی و گروهی مهم است؟</p> <p>(الف) به طور کلی انتقال مطالب آموزش داده شده در کلاس به قانه و یار دادن آن به اعضاء خانواده توسط دانش‌آموزان بسیار هائز اهمیت است.</p> <p>(ب) پاسخ‌های والدین را بررسی کنید تا اطمینان حاصل شود که دانش‌آموزان هتما مفاهیم داخل کلاس را منتقل کرده‌اند و خانواده با توجه به آن موارد این کاربرگ را تکمیل نموده‌اند.</p>
۴	<p>برای انتقال و آموزش این مفاهیم به دوستان، آشنایان و اطرافیان‌تان چه پیشنهادی به فرزندتان دارید؟</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

امضاء ولی

امضاء دانش‌آموز

CP456-e1-T

فصل دوستی مجازی و حریم خصوصی

آشناهای غریبه

در مواجهه با غریبه‌ها در اینترنت چطور مراقب خودم باشم؟

کلیدواژه‌ها	زمان تقریبی اجرا	پایه تحصیلی
بی‌جسمی - حریم خصوصی - دوستی مجازی آزارگری و مزاحمت مجازی - رمز عبور ایمن	۴۵ تا ۶۵ دقیقه	چهارم / پنجم / ششم
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ویژگی «بی‌جسمی» فضای مجازی و تبعات آن را درک کند. ✓ با خطرات افشای اطلاعات شخصی در فضای مجازی و بازی‌های آنلاین آشنا شود. ✓ بداند در مواجهه با غریبه‌ها یا مزاحمان مجازی چه باید بکند. ✓ مهارت ایجاد رمز عبور ایمن را کسب کند. 		شایستگی‌های هدف
<ul style="list-style-type: none"> ☆ کاروفناوری پایه ششم: درس ۲ «رایانه‌ها همه جا هستند» ☆ مطالعات اجتماعی پایه پنجم: درس ۱ «زندگی با دیگران» 		قابلیت تلفیق
<ul style="list-style-type: none"> □ (د.گ ۱ پ ۲ / د.گ ۲ پ ۳ / پ.خ ۲ پ ۲) امکانات پخش چندرسانه‌ای: نمایش پرده‌نگار (CP456-e1-P) □ (ش.خ ۱ پ ۱) چاپ کاربرگ ۱ «حساب کاربری جعلی» (CP456-e1-K1): ۴آ سیاه‌وسفید به تعداد دانش‌آموزان □ (د.گ ۲ پ ۲) چاپ کاربرگ ۲ «مواجهه صحیح با غریبه‌ها» (CP456-e1-K2): ۴آ سیاه‌وسفید به تعداد گروه‌ها □ (۱.ی ۲ پ ۲) مجموعه ویدیوهای حریم خصوصی در فضای مجازی 		ابزارهای مورد نیاز
<ul style="list-style-type: none"> 📖 دانشنامه سواد فضای مجازی «جلد ۴: فصل دوستی مجازی و حریم خصوصی» 📖 دانشنامه سواد فضای مجازی «جلد ۱: فصل شبکه‌شناسی» 		منابع مفید

در یک نگاه

حضور افراد در فضای مجازی بدون آن که جسم‌شان در این فضا باشد، امکان ایجاد هویت‌های جعلی را فراهم کرده است. لذا سرقت اطلاعات، مزاحمت یا اخاذی با هویت‌های ساختگی همواره در کمین کاربران اینترنت است. در این درسنامه ضمن آشنایی دانش‌آموزان با ویژگی بی‌جسمی فضای مجازی، اهمیت حفظ اطلاعات شخصی، چگونگی مواجهه با مزاحمان مجازی و ترفندهای ایجاد رمز عبور ایمن برای حفاظت از حریم خصوصی به آنان آموزش داده می‌شود.

شروع خوب

آشنایی با ویژگی «بی‌جسمی» فضای مجازی

هر کدام از بچه‌ها روی یک صفحه‌ی کاغذ، تصویری از فردی دلخواه (واقعی یا ساختگی) را نقاشی کنند. سپس جلوی کلاس آن را نشان دهند، به جایش نقش ایفا کرده، خود را معرفی و با بقیه صحبت کنند.

پیشنهاد ۱
نمایش خلاق
۱۰ د

پس از آن از دانش‌آموزان بپرسید «آیا می‌توانیم در دنیای حقیقی جای فرد دیگری نقش ایفا کنیم؟ چرا؟» و «در دنیای مجازی چطور؟» بعد از جمع‌آوری نظرات بچه‌ها، مفهوم بی‌جسمی و نایمن بودن فضای مجازی را به آنها توضیح دهید.

#کاربرگ ۱ را بین دانش‌آموزان توزیع کنید و از آنها بخواهید یک هویت مجازی برای خود بسازند. سپس کاربرگ‌ها را به صورت نمایشگاهی در کلاس به شاگردان نشان دهید و از آنها بخواهید حدس بزنند هر حساب کاربری احتمالاً مربوط به کدام یک از دوستانشان است.

پیشنهاد ۲
شکل‌دهی
مفهوم
۱۰ د

با این مقدمه، ویژگی «بی‌جسمی» فضای مجازی و وجود هویت‌های ساختگی و غیرواقعی در بستر اینترنت را معرفی کنید.

برای جلب توجه و شروع گفتگو با دانش‌آموزان، قصد اجرای بازی «فکر بکر» اما به صورت کلمه‌ای و پای تخته را داریم. برای این منظور:

پیشنهاد ۳
پرسشگری
معلم
۱۵ د

(۱) پای تخته ۴+۲ خط تیره کنار هم بکشید: «_ _ _ _ _»

(۲) از دانش‌آموزان بخواهید حروف مختلف این کلمه را حدس بزنند. هر حدس را پای تخته نوشته و اگر حرف و جایگاه آن درست بود، مشخص کنید.

(۳) روند را ادامه دهید تا دانش‌آموزان به کلمه «بی‌جسمی» برسند.

پس از کشف کلمه، با دانش‌آموزان درباره معنای آن گفتگو کنید و از آنها بپرسید: «بی‌جسمی در فضای مجازی یعنی چه؟» سپس بحث را به سمت مفهوم هویت سیال و غیرواقعی در فضای مجازی و عدم وابستگی به جسم ببرید.

با کمک دانش‌آموزان و پیشنهاد آنها، نسخه‌ای از نمایش «شنگول و منگول» را این بار بر بستر فضای مجازی یا یک بازی آنلاین اجرا کنید. (گرگ با حساب کاربری جعلی پیام می‌دهد و نشانی خانه را می‌پرسد/عکس‌های شخصی را می‌گیرد و ...)

پیشنهاد ۴
نمایش خلاق
۱۵ د

درس گام ۱

آشنایی با شیوه‌های افشای اطلاعات شخصی در گفتگوهای مجازی

دانش‌آموزان را به گروه‌های چهارنفره تقسیم کنید. هر نفر یکی از این چهار نقش را ایفا کند: ۱- کاربر فضای مجازی ۲- سارق مجازی ۳- وسوسه‌کننده ۴- هشداردهنده

پیشنهاد ۱
نمایش خلاق
۲۰ د

سپس طی نمایشی، شخصیت «سارق مجازی» سعی کند در گفت‌وگو با «کاربر» در محیط یک پیام‌رسان یا بازی آنلاین، اطلاعات شخصی و خصوصی او را بدزدد. «وسوسه‌کننده» و «هشداردهنده» هم مانند افکار و نگوهای درونی کاربر، با او صحبت کنند و هرکدام نسبت به افشای اطلاعات، شخص «کاربر» را تشویق یا نهی کنند!

در هر نمایش، «کاربر» مختار است فریب بخورد یا حریم خصوصیتش را حفظ کند! (در صورت وجود زمان، نقش‌ها میان اعضای گروه جابه‌جا شود و هر نفر نقش جدیدی بگیرد. سپس گروه‌های داوطلب را برای اجرا در جلوی کلاس فراخوانید.)

در پایان اجراها، درباره برخی مصادیق اطلاعات شخصی (مثل: نام و نام‌خانوادگی واقعی، نشانی منزل، مدرسه محل تحصیل، علایق و سلیقه) و تبعات افشای این اطلاعات در فضای مجازی با دانش‌آموزان گفتگو کنید.

#پرده‌نگار را پخش کنید و به کمک آن، ضرورت عدم افشای اطلاعات شخصی در فضای مجازی و بازی‌های آنلاین را به دانش‌آموزان تذکر دهید.

پیشنهاد ۲
بیان مستقیم
۱۵ د

درس گام ۲

مهارت مواجهه درست با غریبه‌ها یا مزاحمان مجازی

از دانش‌آموزان بپرسید «مزاحمت در فضای مجازی چطور صورت می‌گیرد؟» در پی بحث برخی مصادیق مزاحمت و قلدری مجازی (توهین‌کننده‌ها، سارقان اطلاعات و ...) را معرفی کنید و روش‌های برخورد با آنها را ضمن گفتگو بیان کنید.^{۱۴}

پیشنهاد ۱
پرسشگری
معلم
۱۰ د

جهت تأکید بر موضوع و به خاطر سپاری آسان‌تر، پیشنهاد می‌شود خلاصه‌ای از این راه‌حل‌ها را پای تخته نیز بنویسید. برای مثال:

— «به تو چه!»: موضوع را عوض کنید، یا بگویید:

«نمی‌خواهم در این مورد صحبت کنم.»

— «مزاحم = مسدود»: فرد مزاحم را بدون معطلی مسدود

(بلاک) کنید.

— «ملاقات حضوری؟ هررررررررر!»: به هیچ عنوان ملاقات

حضوری با کسی که نمی‌شناسید، قبول نکنید.

— «مااااااااااااااا! باااااااااااااا!»: اگر در هر موقعیتی احساس

عدم اطمینان یا ناراحتی کردید، موضوع را با والدین یا

معلم خود در میان بگذارید.

^{۱۴} برای اطلاعات بیشتر به فصل مربوط به این درسنامه در #دانشنامه مراجعه کنید.

دانش‌آموزان را به گروه‌های ۲ یا ۳ نفره تقسیم کنید. سپس میان گروه‌ها #کاربرگ ۲ درباره قلدری و مزاحمت مجازی توزیع کنید. در این کاربرگ نمونه‌هایی از پیام‌های آزاردهنده در فضای مجازی قرار دارد. دانش‌آموزان باید در هر مورد از میان واکنش‌های توصیه شده، سه مورد مناسب‌تر را انتخاب کنند.

پیشنهاد ۲
فعالیت
مشارکتی
۱۵ د

به کمک #پرده‌نگار روش‌هایی که دانش‌آموزان باید در مواجهه با افراد مزاحم در فضای مجازی انجام دهند را آموزش دهید.

پیشنهاد ۳
بیان مستقیم
۱۵ د

مهارت ایجاد رمز عبور ایمن برای حفظ حریم خصوصی

پایان خوب

برای دانش‌آموزان توضیح دهید که یکی از راه‌های مهم حفظ حریم خصوصی و جلوگیری از افشای اطلاعات شخصی، انتخاب رمز عبور ایمن است.

پیشنهاد ۱
پرسشگری
معلم
۱۵ د

سپس از آنها بخواهید یک رمز عبور روی تکه‌ای کاغذ بنویسند. کاغذها را جمع‌آوری کرده و رمزهای عبور را نقد کنید. (قابل حدس، تکراری، بیش از حد دشوار و غیر قابل یادآوری)

در انتها چهار روش ایجاد رمز عبور قوی و آسان را آموزش دهید:

– روش اول: ترکیب حروف کوچک و بزرگ

+ مثال: mArYaM AliReZA

– روش دوم: ترکیب اعداد با حروف

+ مثال: maryam91 alireza88

– روش سوم: ترکیب حروف با علائم دیگر

+ مثال: m@ry@m ali&rez@

– روش چهارم: ترکیب همه موارد قبل

+ مثال: M@ry@M9! AliRez@88#

#پرده‌نگار را نمایش داده و به کمک آن روش‌های ایجاد رمز عبور قوی و آسان را آموزش دهید.

پیشنهاد ۲
بیان مستقیم
۱۰ د

ارزشیابی

از دانش‌آموزان بخواهید یک آزمون تستی ۵ سوالی درباره مطالب این جلسه طراحی کنند و از پدر، مادر یا اطرافیان بزرگتر خود بخواهند به آن پاسخ دهند. سپس آن را تصحیح کنند و در صورت داشتن غلط، نکته‌های لازم را به آنها آموزش دهند.

پیشنهاد ۱
تحقیق و
کاوشگری
۳۰ د

مجموعه فیلم‌های کوتاه و پویانمایی درباره حریم خصوصی در فضای مجازی را از صفحه مربوط به این درس در تارنمای ابری شهر دریافت کرده و به دانش‌آموزان بدهید. از آنها بخواهید پس از تماشا، از هر فیلم یک جمله مهم را انتخاب کرده و جلسه بعد برای کلاس نقل کنند.

پیشنهاد ۲
تحقیق و
کاوشگری
۳۰ د

سخنی با معلم

+ از نظر قانونی و تربیتی عضویت کودکان در انواع رسانه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها تا قبل از ۱۳ سالگی ممنوع است و بعد از آن هم با اجازه و نظارت والدین و در شرایطی سخت‌گیرانه ممکن خواهد بود. لذا این درسنامه در پی عادی‌سازی استفاده دانش‌آموزان دبستانی از این ابزارها نیست و با توجه به شرایط واقعی جامعه، به دنبال کاهش آسیب‌ها و مدیریت عوارض حضور زودهنگام بچه‌ها در رسانه‌های اجتماعی است.

+ دقت کنید که مطالب تدریس شده در این جلسه نباید منجر به اضطراب دانش‌آموزان یا بی‌اعتمادی عمومی آنها گردد. با این حال بر روی عدم دوست‌یابی مجازی و عدم اعتماد به غریبه‌ها در این فضا مخصوصاً محیط بازی‌های آنلاین تأکید داشته باشید.

+ پیشنهاد می‌شود حتماً مطالب و دستورالعمل‌های مطرح شده در این جلسه درباره طرز مواجهه با مزاحمان مجازی را به والدین نیز منتقل کنید تا در صورت لزوم واکنش و راهنمایی مناسب به فرزندانشان داشته باشند.

باسمه تعالی

: آشنای غریبه .:

در مواجهه با غریبه‌ها در اینترنت چطور مراقب خودم باشم؟

کاربرگ ۱-م
CP456-e1-K1M

شماره گروه:

کلاس:

نام و نام خانوادگی:

من مجازی

در رسانه‌های اجتماعی، هر کاربر یک حساب کاربری دارد که می‌تواند از طریق آن خود را معرفی کند. اکنون به دلخواه خود حساب کاربری زیر را در یک رسانه اجتماعی فرضی تکمیل کنید.

حساب کاربری

معلم گرامی؛

این کاربرگ دانش آموزان را کمک می‌کند تا با مفهوم ۳ بی‌پسندی در دنیای مجازی آشنا شوند و به نکته برسند که هر شخص دافل فضای مجازی می‌تواند هویتی ساختگی داشته باشد.

از آنها بخواهید در این کاربرگ نمایه هر شخصی را که می‌خواهند بنویسند. سپس همه نمایه‌ها را برش داده و به تخته بچسبانید و از بچه‌ها بخواهید درس بزنند هر نمایه واقعا مال کدام یک از هم‌کلاسی‌هایشان است. به این بهانه درباره بی‌پسندی صحبت کنید.

درباره من

تلفن همراه

نام کاربری

رهیار سواد فضای مجازی

باسمه تعالی

:: آشنای غریبه ::

در مواجهه با غریبه‌ها در اینترنت چطور مراقب خودم باشم؟

کاربرگ ۲-م
CP456-e1-K2M

نام و نام خانوادگی:

کلاس:

شماره گروه:

مواجهه صحیح با غریبه‌های مجازی

آزادگری نیست و اقدام خاصی نیاز ندارد	کمک گرفتن از دیگران			بی‌توجهی به مزاحم		زمینه‌سازی نکردن			
	مراجعه به پلیس	مشورت با معلمان و مربیان	مشورت با پدر و مادر	مسدود کردن مزاحم	بی‌صدا کردن پیام‌های مزاحم	پاسخ ندادن و نادیده گرفتن	عدم انتشار اطلاعات خصوصی	عدم گفتگو با غریبه‌ها	عدم حضور در جمع غریبه‌ها
✓						✓			
						✓			
					✓	✓	✓		
				✓	✓	✓			
				✓				✓	✓
				✓				✓	✓
	✓						✓	✓	
		✓					✓		
			✓				✓	✓	
						✓	✓	✓	
			✓				✓	✓	
			✓	✓				✓	

این جدول حاوی نمونه‌هایی از پیام‌های آزاردهنده در فضای مجازی است که می‌تواند شما را ناراحت کند و به دردمر بیندازد!

برای پیشگیری از چنین مکالماتی چه باید کرد؟ در صورت مواجهه با این پیام‌ها چه می‌کنید؟ با مشورت هم‌گروهی‌های خود، سه اقدام مناسب‌تر در مورد هر پیام را انتخاب کنید.

جملات و پیام‌های منفی مجازی

- کلاس امروزم خواب موندی؟! دیدی چقدر گفتم شب زود بخواب...
- خیلی خنگی! مثل همیشه بازم امتحان ریاضی رو خراب کردی.
- چقدر توی این عکس بد افتادی! البته تقصیر عکاس بیچاره نیست؛ دماغ خودت کچه...
- تو هم مثل همه عینکی‌های دیگه، فضول و خبرچین هستی؛ موش کور!
- با این لهجه مسخره‌ای که حرف می‌زنی، همه می‌دونند که عقل و شعور حسابی نداری.
- طرفداری فلانی رو می‌کنی؟؟ پس معلومه که تو هم مثل اون روانی هستی.
- چند بار تماس گرفتم جواب ندادی؛ ولی نمی‌تونی از دستم در بری. آدرس خونه‌تون رو دارم؛ میام سراغت...
- اگر رمز کارت پدرت رو نفرستی، این عکست رو همه جا منتشر می‌کنم...
- شماره تلفنت رو پخش می‌کنم دست بچه‌ها که حالت رو بگیرند.
- تولدت مبارک عزیزم! آدرس خونتون رو بده تا هدیه‌ت رو برات بفرستم.
- ایول... چه عکس قشنگی! بیشتر از خودت عکس بذار.
- خیلی وقته داریم با هم چت می‌کنیم. نظرت چیه یکبار حضوری همو ببینیم؟

CI456-e1-T

فصل هویت مجازی و گروه‌های مرجع

دنبالم نیا؛ اسیر میشی!

از افراد مشهور در رسانه و فضای مجازی، چگونه طرفداری کنیم؟

کلیدواژه‌ها	زمان تقریبی اجرا	پایه تحصیلی
هویت - منابع هویت‌ساز - رسانه گروه‌های مرجع - سلبریتی - ستاره الگوی شخصیتی - هواداری و طرفداری	۴۵ تا ۵۵ دقیقه	چهارم / پنجم / ششم
<ul style="list-style-type: none"> ✓ توأمان بودن ویژگی‌های مثبت و منفی در اشخاص را درک کند. ✓ نسبت به مسئله «هواداری» و اثرات آن توجه پیدا کند. ✓ با انواع شهرت و تفاوت میان افراد مشهور آشنا شود. ✓ نسبت به انتخاب الگوی مناسب اهتمام پیدا کند. 		شایستگی‌های هدف
☆ مطالعات اجتماعی پایه پنجم: فصل ۱ «زندگی با دیگران»		قابلیت تلفیق
☐ (د.گ ۱ پ ۳ / د.گ ۲ پ ۲ / پ.خ ۲ پ ۲) امکانات پخش چندرسانه‌ای: نمایش پرده‌نگار (CI456-e1-P) ☐ (۱.ا ی پ ۱) چاپ کاربرگ ۱ «الگو از اطرافیان» (CI456-e1-K1): ۴ آ سیاه‌وسفید به تعداد دانش‌آموزان		ابزارهای مورد نیاز
📖 دانشنامه سواد فضای مجازی «جلد ۴: فصل هویت مجازی و گروه‌های مرجع»		منابع مفید

در یک نگاه

کودکان در بستر انواع رسانه‌ها و فضای مجازی با الگوهای شخصیتی بسیار متنوعی روبه‌رو هستند. طرفداری‌های متعصبانه از شخصیت‌ها و چهره‌های رسانه‌ای هم به آفتی در این حیطه تبدیل شده که ساختار چهره‌مدار رسانه‌های اجتماعی هم به آن دامن می‌زند. این درسنامه ضمن ایجاد توجه به مسئله طرفداری و تبعات آن، با اشاره به آمیخته بودن نقاط قوت و ضعف در شخصیت افراد مشهور، دانش‌آموزان را به رفتار متعادل در زمینه هواداری از شخصیت‌ها دعوت می‌کند.

شروع خوب

ایجاد توجه به مسئله طرفداری و انگیزه‌های آن

برای ورود به بحث «طرفداری»، دو کلمه «بازیگر» و «ورزشکار» را در قالب بازی پانتومیم با دانش‌آموزی اجرا کنید.

پیشنهاد ۱
مباحثه
دانش‌آموزی
۱۰ د

سپس به این بهانه با آنها درباره ورزشکار یا بازیگر محبوب‌شان گفتگو کنید.

نکته: دقت کنید که روند بحث به سمت معرفی بازیگر یا ورزشکار نامناسب از لحاظ تربیتی نرود.

درباره «فوتبال جذاب این هفته» و یا «فیلمی که در حال حاضر در تلویزیون یا سینما پخش می‌شود» یا «یکی از خبرهای پرسروصدای افراد مشهور» گفتگو کنید و بحث را به سمت ستاره‌هایی که این در تیم و یا سریال بازی می‌کنند ببرید. از این طریق موضوع طرفداری را پیش بکشید.

پیشنهاد ۲
مباحثه
دانش‌آموزی
۱۰ د

درس‌گام ۱

توجه دادن به دانش‌آموزان درباره توأمان بودن خوبی‌ها و بدی‌ها در افراد

پیش از کلاس یک شخصیت معروف که مطمئن هستید اغلب بچه‌ها می‌شناسند انتخاب کنید و با قدری جستجو در اخبار مرتبط با وی، ویژگی‌های مثبت و منفی شخصیتش را احصاء کنید.

پیشنهاد ۱
پرسشگری
معلم
۱۰ د

پس از آن در کلاس پای تخته بنویسید: «شخصیت ۱» و «شخصیت ۲».

زیر «شخصیت ۱» فقط توانمندی‌ها و خوبی‌های شخصیت مورد نظر را بنویسید. به همین ترتیب زیر عنوان «شخصیت ۲» همه ضعف‌ها و بدی‌های آن شخص را بنویسید.

اکنون از دانش‌آموزان بپرسید «شما طرفدار کدام شخصیت هستید؟» مشخصاً دانش‌آموزان شخصیت ۱ را انتخاب می‌کنند.

پس از شنیدن نظرات، دانش‌آموزان را با گفتن اینکه «شخصیت ۱ و ۲» در اصل هر دو یک نفر هستند غافلگیر کنید!

مجدداً نظرات آنها را جویا شوید و بحث را به این سمت ببرید که هر انسان دارای توانمندی‌ها و کاستی‌هایی است که باید آن را در نظر بگیریم.

دانش‌آموزان را برای انجام یک نمایش خلاق گروه‌بندی کنید.

پیشنهاد ۲
نمایش خلاق
۱۵ د

سپس از آن‌ها بخواهید نمایش «روی دیگر ستاره» را با این مضمون اجرا کنند که «یک شخصیت مشهور (ورزشکار، بازیگر، سیاستمدار و ...) جلوی رسانه‌ها کاملاً اخلاق‌مدارانه رفتار می‌کند. اما در مواجهه مستقیم با افراد رفتار نامناسب و مغرورانه نشان می‌دهد.»

برای مثال فوتبالیستی که تماشاگران و تیم‌ها را در نشست خبری به اخلاق دعوت می‌کند اما خود در رختکن با هم‌تیمی‌های خود بدرفتاری می‌کند. یا بازیگری که در مصاحبه‌های رسانه‌ای می‌گوید مسئولین باید به مردم توجه کنند اما خودش زمانی که در خیابان و فروشگاه با مردم مواجه می‌شود مغرورانه برخورد می‌کند و به آنها بی‌احترامی می‌کند.

پس از اجرای نمایش‌ها، طی گفتگو با دانش‌آموزان آنها را به این نکته که «هر شخصیت مشهور، الزاماً آن چیزی که در رسانه از خود بازنمایی می‌کند نیست و در واقعیت به صورت توأمان دارای نقاط قوت و ضعف است» توجه دهید.

#پرده‌نگار را پخش کنید و به کمک آن، توأمان بودن ویژگی‌های مثبت و منفی در شخصیت افراد مشهور را به دانش‌آموزان تذکر دهید.

پیشنهاد ۳

بیان مستقیم

۱۰ د

آشنایی با دسته‌بندی شخصیت‌های مشهور

اسامی برخی شخصیت‌های مشهور را پای تخته بنویسید و به کمک دانش‌آموزان آنها را بر اساس «نوع مهارت» (اکتسابی/ذاتی، مفید/غیرمفید)، «چگونگی مشهور شدن» (خودبه‌خود و در طول زمان، رسانه‌های اجتماعی و ...)، «مدت شهرت» (طولانی مدت و ماندگار/کوتاه مدت و گذرا) تقسیم کنید.

پیشنهاد ۱

پرسشگری

معلم

۱۵ د

سپس چهار دسته افراد مشهور را برایشان با مصادیق توضیح دهید:

- **افراد معروف:** شخصی که بخاطر ویژگی برجسته و استمرار آن در طول زمان مشهور شده است.
- **افراد ستاره:** شخصی که به طور خاص به خاطر توانمندی هنری خود برای مدتی مشهور می‌شود.
- **چهره‌های مجازی:** شخصی که نه به خاطر توانمندی بلکه صرفاً به کمک رسانه‌های اجتماعی به شهرت رسیده است.
- **شخصیت‌های داستانی:** شخصیت‌های خیالی که در داستان‌ها، انیمیشن‌ها و فیلم‌ها نمایش داده می‌شوند و از روی آنها محصولات فرهنگی مثل اسباب‌بازی، لوازم تحریر و پوشاک تولید می‌شود.

به کمک #پرده‌نگار دسته‌بندی سه گانه انواع شخصیت‌های مشهور را برای دانش‌آموزان بیان کنید.

پیشنهاد ۲

بیان مستقیم

۱۵ د

ایجاد توجه به اثر الگو گرفتن از دیگران بر شخصیت

خودتان یا گروهی از دانش‌آموزان ضرب‌المثل «کلاغ می‌خواست راه رفتن کبک را یاد بگیرد، راه رفتن خودش را هم فراموش کرد» را به صورت پانتومیم یا بازآفرینی قصه آن از طریق نمایش اجرا کنند.

پیشنهاد ۱

نمایش خلاق

۱۵ د

پس از نمایش، درباره اثر الگو گرفتن از افراد بر شبیه شدن به آنها گفتگو کنید. دانش‌آموزان را به د.گ. ۱ ارجاع دهید: «اگر در همه چیز یک نفر را الگو کنیم، ممکن است بدی‌های وی هم به ما منتقل شود»

اینطور جمع‌بندی کنید که «تعصب روی طرفداری از شخصیت‌ها کار درستی نیست» و «باید در انتخاب الگو نهایت دقت و وسواس را بخرج داد»

درس گام ۲

پایان خوب

#پرده‌نگار را نمایش داده به کمک آن درباره «شبیبه شدن در خوبی و بدی به شخصیتی که از آن الگو می‌گیریم» گفتگو کنید.

پیشنهاد ۲
بیان مستقیم
۱۰ د

ارزشیابی

از دانش‌آموزان بخواهید #کاربرگ ۱ را درباره این سوال که «از هر یک از اطرافیان خود (پدر، مادر، مادر بزرگ، پدربزرگ، معلم و ...) چه چیز را می‌خواهید الگو بگیرید؟» تکمیل کنند.

پیشنهاد ۱
تحقیق و
کاوشگری
۲۰ د

هر دانش‌آموز دو نفر از کسانی که طرفدارشان است را انتخاب کرده، مشخص کند جزو کدام دسته سه‌گانه افراد مشهور (معروف، ستاره، چهره مجازی) است و نقاط قوت و ضعف آنها را در برگه یادداشت کند.

پیشنهاد ۲
تحقیق و
کاوشگری
۲۰ د

سخنی با معلم

+ از نظر قانونی و تربیتی عضویت و حضور کودکان در انواع رسانه‌های اجتماعی تا قبل از ۱۳ سالگی ممنوع است و بعد از آن هم با اجازه و نظارت والدین و در شرایطی سخت‌گیرانه ممکن خواهد بود. لذا این درسنامه در پی عادی‌سازی استفاده دانش‌آموزان دبستانی از این ابزارها نیست و با توجه به شرایط واقعی جامعه، به دنبال کاهش آسیب‌ها و مدیریت عوارض حضور زودهنگام بچه‌ها در رسانه‌های اجتماعی است.

+ به منظور آشنایی دانش‌آموزان با الگوهای مناسب، می‌توانید برخی از کتاب‌های زندگی‌نامه‌ای جذاب مربوط به مشاهیر ایران، علما و عرفا، دانشمندان، شهیدان دفاع مقدس و ... را معرفی و دانش‌آموزان را به خواندن آنها تشویق کنید.

+ با توجه به چالش‌های هویتی مختلف دانش‌آموزان، از انجام گفتگوی انفرادی یا ارجاع دانش‌آموزان به مشاور مدرسه غافل نشوید.

رهیار سواد فضای مجازی

باسمه تعالی

:: دنبالیم نیا؛ اسیر میشی! ::

از افراد مشهور در رسانه و فضای مجازی، چگونه طرفداری کنیم؟

کاربرگ ۱
CI456-e1-K1

شماره گروه:

کلاس:

نام و نام خانوادگی:

الگوهای اطراف من

در کلاس درباره اهمیت انتخاب الگو صحبت کردیم. حالا خوب به آدم‌های اطراف خودت نگاه کن. از هر کدام از آنها چه اخلاق یا رفتار خوبی را می‌خواهی الگو بگیری؟

از چه کسی؟	چه چیزی را الگو می‌گیرم؟
۱	بابا
۲	مامان
۳	برادر/خواهر
۴	معلم
۵	معلم گرامی؛ هدف این کاربرگ توجیه دادن دانش‌آموزان به این است که: - اولاً نیازی نیست الگوهای دست نیافتنی و رسانه‌ای انتخاب کنند. - ثانیاً نیازی نیست در همه چیز از یک نفر الگو بگیرند و تقلید کنند. در عوض بسیاری از افرادی که در اطرافشان زندگی می‌کنند، هر کدام ویژگی‌های برجسته و مثبتی دارند که می‌توانند مورد الگو واقع شود.
۶	پیشنهاد می‌شود در توضیح کاربرگ تعادری مثال شفاهی از اطرافیان خودتان بزنید؛ برای مثال فردی در اقوام شما دارای ویژگی مثبتی است که آن را الگو گرفته‌اید، اما همزمان مراقب بوده‌اید برخی فلهیات نامناسب را از وی تقلید نکنید.
مثال	دوستم (مهم‌رضا) نظم در کارها + عمل کردن به قول‌هایی که میدهم